

Zpravodaj pro práci s dětmi

Bratr Kálef • Horácký seniorát ČCE

Víte, že Bratr Kálef má moc pěkné internetové stránky? Sledujete je pravidelně?

www.kalef.evangelnet.cz

A víte, že je také na facebooku? Lajkněte ho!
Jméno má jednoduché: Bratr Kálef!

Milí přátelé,
se začátkem školního roku se v našich sborech zpravidla opět rozjždí mnohé pravidelné i mimořádné aktivity nejen pro děti z našich sborů, ale i pro další. Za těch pár let, co v našem seniorátu jako farář sloužím, vidím, že nápadů ve sborech je stále hodně. Na mnoha místech se snažíte o to, aby se děti setkávaly s Božím slovem, ale i s dalšími vrstevníky a mohli tvořit společně „partu“, která je pak třeba bude provázet po celý život. Chtěl bych Vám všem, kteří se svými dětmi do sboru chodíte, ale také něco pro ně připravujete, poděkovat. Věřím, že pro děti i pro Vás je to dobrý čas, ve kterém i Vy sami můžete mnohé myšlenky, nápady a inspiraci pro sebe objevit. Děkuji spolku Bratr Kálef za to, že tyto naše mnohé aktivity zastřešuje, hmotně podporuje a dává nám možnost je sdílet a vzájemně se inspirovat. Přejí Vám nadějný advent. Pán Bůh ať inspiruje Vaši víru a dává vám chuť tvořit a sílu s dětmi pracovat a dětem zůstat věrní.

David Šorm

Obsah 2023/1

2 • Slovo úvodem (D. Šorm)

Valná hromada Bratra Kálefa v roce 2023 (O. Novotná) • 2

3 • Rozhovor s Oskarem Maláčem

Seniorátní setkání všech generací (F. Boháč) • 4

5 • Setkání učitelů nedělních škol (A. Hatajová a J. Keřkovský)

Ze života sboru v Sázavě (A. Hatajová) • 6

7 • Ze života sboru v Třebíči (F. Boháč)

ZŽS v Horní Krupě – Kroužek Slunečnice (D. Šorm) • 8

8 • Ze života sboru ve Velkém Meziříčí (M. Slámová)

ZŽS ve Sněžném a Daňkovicích – Přespávačka (M. Kadlecová) • 10

PŘÍLOHA • Stolní hra – Cesta do zaslíbené země (K. Feltlová)

Knižní inspirace pro malé i velké (Z. Šorm) • 11

12 • Jarní brigáda (O. Maláč)

Rodinný tábor (M. Kuželová) • 12

13 • Asterix a Kálefáci (N. Keřkovská)

Mezi smrky a sakurami (M. Kocandová) • 14

14 • Konfirmační seniorátní pobyty 2021–2023 (O. Ruml)

Vánoční hry ve sborech (Anketa) • 15

17 • Herní inspirace – Kde je moje prase? a Portréty (J. Liška)

Filmová inspirace – Duch první lásky (J. Kotouček) • 18

19 • Táborový receptář (Od táborových kuchařů)

Zpráva z jednání Valné hromady Bratra Kálefa z května 2023

V neděli 21. 5. 2023 proběhla v Jihlavě na faře Valná hromada Bratra Kálefa. Každoroční setkání výboru Bratra Kálefa a zástupců sborů seniorátu letos nebylo volební, to nás čeká v roce 2024. Přítomno bylo pět členů výboru, ze sborů přijel zástupce jediný, bratr farář David Šorm z Horní Krupě. Byly projednány jednak zprávy o hospodaření a činnosti Bratra Kálefa za minulé období, tj. za r. 2022, jednak plán na období, které nás čekalo, tj. na r. 2023. Byla také projednána žádost o ukončení členství v BK, kterou podal FS ČCE v Moravci z důvodu svého propojení s jinou organizací tohoto druhu, a to s YMCA Pelhřimov. Ukončení členství bylo po diskusi přijato. V r. 2022 hospodařil Bratr Kálef s mírnou ztrátou, protože byly zakoupeny stany, jejichž pořizovací cena byla vyšší, než se původně počítalo. Byl také odsouhlasen jednorázový příspěvek ve výši 1200 Kč na materiály pro práci s dětmi v nedělce pro r. 2023 pro jednotlivé sbory seniorátu. Společným zpěvem a krátkou modlitbou byla pak letošní Valná hromada ukončena.

Olga Novotná, předsedkyně

PODPOŘIL

Kraj Vysočina

Rozhovor s Oskarem Maláčem,

hlavním vedoucím mladšího běhu tábora Bratra Kálefa

Jak ses dostal k roli táborového vedoucího mladšího běhu tábora Bratra Kálefa?

Na tábory Bratra Kálefa jsem jezdil už jako malý kluk. Účastnil jsem se táborů, které se konaly na tábořišti v Olešinkách. Vedl je Petr Haška a později Liza Svobodová. Když už jsem byl na účastníka tábora starý, nabídli mi, zda bych nechtěl jezdit jako vedoucí. S nadšením jsem tuto nabídku přijal. Jenže jsem si to představoval jako Hurvínek válku a myslím si, že jsem tehdy pěkně pohořel. Tak jsem si pak dal od Kálefa na nějakou dobu pauzu. Pak se mi, tuším v roce 2011, ozval Honza Keřkovský, že bude dělat tábor a jestli bych s ním nechtěl jet. Nové tábořiště, staronoví vedoucí a stesk po táborech mě našťáště přiměly k tomu, že jsem souhlasil... no a už je rok 2023.

Co všechno má táborový vedoucí na starosti?

To asi nedokážu říct přesně, jelikož to během roku vždýcky zapomenu a pak to na mě před táborem postupně vyskakuje. Ale nejdůležitější pro mě je:

- 1) Sehnat obětavé lidi na vaření do kuchyně.
  - 2) Ukecat zdravotnici, že je moc dobrý nápad jet dělat zdravotnici na dětský tábor (co by se mohlo stát).
  - 3) Domluvit se s vedoucími, jestli jsou ochotní dělat vedoucí.
  - 4) Napsat rodičům, že budeme dělat tábor a že jejich děti můžou strávit týden v přírodě, bez elektriky a jen pod stany.
- A taky je ještě důležité domluvit se na datu konání tábora ☺ ... ale jak máte tým, s kterým budete tábor dělat, tak se vám uleví a ostatní už jde samo.

Na co se při táborech nejvíce těšíš?

Na příjezd dětí... a hned vzápětí na jejich odjezd ☺. Ale to je samozřejmě nadsázka. Nejvíce se těším na první táborák. Ta

radost, těšení a napětí (nervozita) z toho, co nás následující týden čeká, je u něj úplně hmatatelná. Když ke všemu ještě vyjde počasí a vy jste pod širým nebem, vidíte oblohu plnou hvězd a jediné, co slyšíte, je praskání ohně a zpěv táborových „vypalovaček“, které slyšíte po roce, je to prostě nádhera.

Je naopak něco, čeho se bojíš?

Toho, že vedoucí a děti nebude tábor bavit. Asi byste čekali, že řeknu „bouřky, vítr“, ale to jsou věci, které vás sice straší, ale takový tábor, který by byl, byť jen jeden den, bez smíchu, bez nadšení z her, divadelních scének a večerního vyprávění veselých situací..., tak z toho mám opravdu husinu.

Vzpomeň si na nějaký vtipný nebo kuriozní zážitek z tábora?

Vybavuje se mi jedna porada, kdy nám Noemi Keřkovská a Josef Žárský říkali, jak bude vypadat jejich den. Bylo to na táboře, kdy jsme měli téma OBR DOBR, a na ně vyšel den, kdy jsme měli svázat a odvléct zlé obry někam, kde už nebudou škodit. Jejich vyprávění o programu, jednotlivých hrách, o tom, jak budeme pomoci brtluníkům (ano, brtluníkům) svazovat a odvážet obry, bylo tak napínavé, že bylo po celou dobu ticho a nikdo se ani nedotkl připravených dobrot... teda aspoň já ne ☺, aby mi náhodou něco neuteklo... a hlavně Josef u toho působil jako britský generál ☺.

Které táborové hry, které pod tvým vedením proběhly, považuješ za nejvydařenější?

Až budu tento rozhovor číst, určitě si budu říkat, jak jsi nemohl zmínit tuhle anebo tuhle hru... Musím přiznat, že od té doby, co jsem hlavním vedoucím, nezvládám být u všech táborových her. Jsou ale hry, které se pro jejich oblibu, jak u vedoucích, tak u dětí, objevují skoro každý rok. Jedna takhle vydařená hra (pro nás schovaná pod názvem „komunisti“) se hrála

skupinka běží k vedoucímu, u kterého právě teď může získat chleba. Doběhnou k vedoucímu a ano, opravdu od vedoucího můžou získat chleba, ale vedoucí ho nedá zadarmo... cena chleba je oběhnutí tábořiště a přinesení sladkosti od každého člena skupinky. (Fuj, zlej vedoucí, ale dá nám chleba!) Běžíte, nesete sladkost a vedoucí vám už už podává chleba, JENŽE! Někdo (převážně hlavní vedoucí... na koho jiného by se měly děti hněvat) zakřičí třeba „UPOSTELEKOS“ a vedoucí stáhne ruku, nic vám nedá, protože do teď dával chleba, ale ten už teď nemá... má sýr... cena sýra – čerstvě uvařená kávačka. Přece nebudete ty sladkosti jíst nasucho ☺.

Co bys vzkázal někomu, kdo se odhodlává stát se hlavním táborovým vedoucím?

Nevím, jestli mohu po třech rocích, kdy dělám hlavního vedoucího, vůbec dávat nějaké rady. Asi bych řekl, ať si nemyslí, že to zabere jen týden před táborem, týden na táboře a dva dny po táboře. Ať se nesnaží vše udělat sám/sama. Jo – a především bych se zeptal, jestli vám to vůbec dovolí vaše drahá polovička ☺.

Co pro Tebe osobně Bratr Kálef znamená?

Je to řada krásných vzpomínek z dětství. Je moc fajn, že můžu takové vzpomínky sbírat i v dospělosti.

ptala se Daniela Šimková

i letos. Jde v ní o získání potřebných surovin, razítek, ... prostě toho, co je potřeba vzhledem k tématu tábora. Vedoucí vytvoří stanoviště, kde rozdávají skupinkám dotyčné předměty. Zní to snadně, jenže vedoucí dávají předměty po jednom, navíc se jim v průběhu hry mění, co zrovna u nich můžete získat. Hlavně vám je ale nedají zadarmo (to je to, co na tom asi baví vedoucí nejvíce). Takže to v realu pak vypadá asi takto: Modrá

Seniorátní setkání všech generací

Letošní SSVG proběhlo 16. září v Třebíči. Začali jsme v 10 hodin rodinnou bohoslužbou, kterou pro nás připravil člen trebičského sboru, farář Karel Müller (v současnosti působící jako školní kaplan v Praze). Po obědě v místní školní jídelně jsme se vrátili do kostela na koncert Magdaleny Fendrychové (KVIETAH), písničkářky ze sboru v pražských Střešovicích. Magdalena hraje své vlastní písně a v současnosti sbírá dary na nové album „Díky, včely“. Závěrečným bodem programu byl legendární Jan Hrubec se svým dřevě-

ným divadlem a hrou „O zlaté rybce“. Po celou dobu akce se návštěvníci občerstvovali a setkávali ve farním sále. Na SSVG se letos potkalo cca 80 lidí. Přijela i kandidátka na post dalšího faráře v Třebíči, sestra Martina Zuštinová. Akce se nesla v bujarém přátelském duchu a obdržel jsem mnoho pochvalných reakcí. Přesto přemýšlíme s kolegy faráři, že formát SSVG možná není to, co aktuálně „táhne“. Budeme uvažovat o tom, že se setkání nebude konat každý rok.

Filip Boháč

Setkání učitelů nedělních škol...

V letošním roce proběhla zcela výjimečně hned dvě setkání učitelů nedělních škol. První se konalo netradičně v neděli a už v dubnu. Připravil jej sázavský sbor. Druhé se odehrálo v obvyklém termínu – tedy první zářijovou sobotu, tentokrát v Jihlavě. Ačkoliv byly programy obou setkání zajímavé a vnímáme jako dobré, když se učitelé nedělních škol setkávají,

aby se inspirovali pro svou práci, sdíleli a vzájemně povzbuzovali, účast byla na obou setkáních velmi malá. Většinu účastníků i v tak malém počtu vždy tvořili místní.

Daniela Šimková

... v Sázavě

V neděli 23. dubna proběhlo setkání učitelů nedělních škol v Sázavě. Program byl velmi nabitý a inspirativní. Zahájili jsme společnou snídani z místních zdrojů, při které jsme si mohli užít krásné společné ráno. Sázavští si připravili pro přítomné učitele ukázkovou výuku nedělní školy pro nejmenší, mladší i starší děti. Téma setkání bylo Bileám a Balák. Po nedělní škole následovala diskuse o tom, jak se přítomným hostům nedělní škola líbila, co pro ně bylo přínosem, co je neoslovilo či se jim přímo nelíbilo (tzv. reflexe nedělní školy). Slovo dostali i ti, kteří nedělníku vedli. Bylo to skvělé sdílení radostí i rozpaků, toho, co se daří i co klopýtá. Při společném obědě jsme pokračovali v diskusích. Odpoledne bylo možno prožít v aktivitách určeným především dětem (a případně se inspirovat i pro svůj sbor jednak na venkovní aktivity, jednak na pěknou formu prožití Dne Země se sborem). V odpoledních hodinách pak následovala panelová diskuse s učitelkou nedělní školy, farářkou, rodičem, prarodičem a mládežníkem – potenciálně budoucím rodičem s průvodní otázkou: „Co očekáváte od nedělní školy?“ I zde jsme získali mnoho podnětných postřehů a diskuse se stala příjemným prostorem sdílení.

... v Jihlavě

V sobotu 2. září 2023 se na jihlavské faře konal další seniorský Seminář učitelů nedělní školy. Účast nebyla ohromující (šest učitelek z jihlavského sboru a tři návštěvnice ze Sázavy a Horních Vilémovic). Hostem byla brněnská katechetka Eliška Tůmová a program připravila skvěle. V letošním školním roce budou děti probírat další starozákonní příběhy – některé z nich tedy přišly na řadu. Doprovázely to ukázky

Odpoledne jsme pak zakončili divadelním představením „Bileám a oslice“, které si připravily sázavské děti.

Celkově se jednalo o velmi zdařilou akci! Sbor byl připraven, že přijedou učitelé i s případnými dětmi ze sborů, pro které bylo připraveno také mnoho záživného programu.

Jediné, co nám udělalo lehkou vrásku na čele, byl fakt, že z celého seniorátu přijely pouze dvě učitelky nedělní školy z Nového Města na Moravě (z toho jedna diskutérka v panelové diskusi) a jedna bývalá učitelka NŠ z Horní Krupé. Účastno bylo také pět učitelů NŠ ze Sázavy, kteří program připravovali. Důvodů takto malé účasti mohlo být několik. Možná především termín – neděle. Měli jsme ale za to, že když učitel nedělní školy vezme s sebou také sborové děti, mohou všichni prožít pěknou neděli v Sázavě.

Na závěr lze říci, že všichni přítomní odjžděli radostni a potěšení (a snad také povzbuzení pro další práci s dětmi). Můžeme se těšit na další setkání učitelů nedělních škol – doufáme, že hojněji navštívené. Protože z takového naplněného dne si můžete přivést do svých sborů batoh plný nápadů a inspirací pro další práci s dětmi u vás.

Alžběta Hatajová

práce s materiály, které připravil Zdeněk Šorm (flanelograf a pracovní listy), a výklad za pomoci biblických postavček. K tomu řada nápadů, co a jak se dá s dětmi od začátku do konce setkání dělat. Atmosféra byla bezvadná, program byl obsahově bohatý a inspirativní a ti, kdo to zažili, se už těší na pokračování za rok. Ještě nevíme, kde to bude, nabídky jsou vítány.

Jan Keřkovský

Sázava

Den Země

Letos jsme v Sázavě prožili Den Země velmi pěkně. Zahájili jsme snídání z místních zdrojů, při které se nám spolu moc hezky bylo a i farářka ocenila nedělní ráno takto krásně komunitně a v poklidu zahájené. Bohoslužby, nedělníka i celý den byly na téma Bileám a Balák – síla dobra, síla zla. Po bohoslužbách byla možnost zakoupit si jednak férové produkty z obchůdku Jednoho světa, jednak zakoupit nějaké sazenice či byliny na svou zahrádku, jednak zakoupit fotografie známého novoměstského umělce Vojtěcha Zikmunda. Vybrané peníze ze všech prodejů šly na dobré věci. Společným obědem „švédského stylu“ jsme se překlenuli do odpoledního programu, kdy jsme mohli poznat své síly a rovnou je utužit. Doslovně například při vodním otužování (s převlékárnou v márnici) nebo při střelbě z luku. Dalšími možnostmi bylo projít poslepu bosou stezkou a hádat, po čem kráčím, vyzkoušet si své schopnosti a síly v cyklojízdě obratnosti, s notnou dávkou trpělivosti si zasadit fazoli (a mnohým dodala v letních měsících mnoho plodů!), vyzkoušet si, jaký je rozdíl v získání vody pro jeden koláč, nebo pro jeden šťavnatý řízek, a mnoho dalšího. Nadšených dětí dorazilo dosti. Dospělých také. Ti pak mohli také vyzkoušet své síly a schopnosti a zároveň zažít zajímavou panelovou diskusi na téma „Co očekávám od nedělní školy?“

Vyvrcholením celého dne bylo divadelní představení „Bileám a oslice“, které si připravily děti ze sboru.

Noc kostelů

Sázavský sbor se účastní již mnoho let Noci kostelů. Na vesnici však není zas až tak snadné nalákat lidi do kostela zrovna při této příležitosti. Není tam trend navštívit více kostelů jako ve městě. V několika posledních letech se nám ale osvědčilo, že lidé přijdou ze všech možných akcí a nabídek nejspíš na divadelní představení. Letos nám Tetinky zahrály představení „Dědečkovy včely“. Bylo to velmi interaktivní představení, při kterém jsme byli všichni aktivně zapojeni do dění. Zároveň jsme se dozvěděli mnoho faktů o životě včel.

Letos jsme vymysleli ještě jeden zlepšovák, jak přilákat více diváků: pozvali jsme dětský pěvecký soubor Kopretínek. Tím, že děti ze souboru při Noci kostelů zpívaly, se tak nějak automaticky také přišly podívat na divadlo. Z tohoto propojení jsme měli radost. Příští rok to zcela jistě zopakujeme.

Po celou dobu Noci kostelů jsme měli v celém areálu úžasnou výstavu bonsajů ze soukromé sbírky. Tato výstava mnoho lidí velice oslovila.

Loučení se školním rokem

Každý školní rok je třeba zdárně zakončit a oslavit. V Sázavě jsme to letos vzali doslovně. Při bohoslužbách jsme slavili, jak jen se dalo: jedlo se, pilo, hodovalo! I balónek jsme měli mnoho. Děti kolem překypujícího stolu také mnoho pomlaskávalo. A když jsme vyšli z kostela? Čekala nás další hostina.

Přímo opulentní. A když jsme si mysleli, že to už je asi opravdu naplněné Boží království – co jiného nás mohlo napadnout?! – byli jsme pozváni k ohni na opékání buřtů. Slunce žhnulo, ale choulolistivější jedinci se mohli ukrýt v krásně zazelenalém altánu a přitom mít dobrý přehled o dění kolem ohniště. Takto posílnění a potěšení jsme se přesunuli na hřiště, kde jsme se vrhli do týmové hry KUBB. Utvořili jsme čtyři družstva a hra byla vskutku napínavá až do poslední chvíličky. Smíchu jsme toho dne zažili mnoho. Příjemnou chvílí byl snad celý čas. Jen neradi jsme se na závěr rozcházeli do svých domovů... a někteří se druhý den divili, že jsou rudí jako raci. Inu, podařené červnové završení školních povinností a nastartování prázdninové pohody: Hurá!!!

Do kostela na kole

Kdo by neznal akci „Do kostela na kole“? V září a v začátku října se zaměřujeme na téma stvoření. Bůh stvořil nejen člověka, ale celý tento svět. Svět, o který máme pečovat jako dobří správci. Právě proto je s tímto obdobím každoročně spojena také celorepubliková akce „Do kostela na kole“. Zkrátka vezmi své kolo a jeď do kostela na něm. Pak nemusíš vytahovat auto... A třeba to uděláš za týden zas ☺.

V Sázavě se již stalo tradicí, že na mladší účastníky bohoslužeb čeká v nedělní škole skvělá dobrodružná dráha, kterou si mohou vyzkoušet pěšky, na kole či koloběžce. Letos se této akci účastnilo mnoho dětí. Nejen sázavských, ale i „přespolních“, neboť jsme o víkendu zrovna hostili bývalé mládežníky s jejich rodinami. A tak si mohly i jejich děti užít napínavou dráhu a vyzkoušet na ní své cyklistické schopnosti. Za rok zase! Připojit se může každý, kdekoliv: <http://www.dokostelanakole.cz>.

Pečení chleba k díkčinění

Sázavskou tradicí je, že pro bohoslužby Díkčinění upečou chléb děti. A tak se v sobotu odpoledne zaplnila farní „stodola“ dětskými hlásky. Děti upekly chléb k Večeři Páně, ale také

Noc kostelů

spoustu houstiček neuvěřitelných tvarů. Po práci pekařské se děti seznámily s tématem vánoční hry, kterou začnou připravovat. Také měly dost prostoru se vyřádit, zahrát všemožné hry a večer si vyzkoušet, že tma není skutečně černá, že se dá v krajině pohybovat velmi nenápadně a zároveň vidět to, co za světla vidět nelze. Při večerním čtení usnuly velmi rychle. Ráno pak nastala možnost zkonzumovat vlastní pekařské výrobky. Při bohoslužbách pak děti aktivně tvořily kázání spolu s farářkou a postavily dvě velké stodoly pro boháčovu úrodu. Pěkný víkend to byl!

Alžběta Hatajová

Třebíč

Pout' „Po stopách předků“

Začátkem září jsme se vydali na pout' do Horních Vilémovic. Tento evangelický sbor byl historickou základnou pro dnešní větší městské sbory jako Strážov, Třebíč a Velké Meziříčí. Z Třebíče vyrazil mezigenerační pochod asi čtyřiceti lidí. Procházeli jsme přes chráněnou krajinnou oblast Třebíčsko. Podobně na tom byli také poutníci z Velkého Meziříčí, kteří mířili stejným směrem. Na místě jsme se potkali ještě s místními, a tak se na farské veselici sešlo něco přes 60 veselých poutníků. Krom dobrého popovídání a pití jsme si pomlaskávali také na darech grilu. Na akci jsem obdržel mnoho pochvalných komentářů a těšíme se zase na příští rok.

Pingpongový turnaj

Na jaře se v Třebíči konal druhý ročník pingpongového turnaje pro všechny generace, ve kterém se soutěžilo o pohár Jana Trusiny. Petr Poříz, s energií sobě vlastní, celou věc naplánoval, dopravil na faru další pingpongový stůl a sám celou akci řídil. Soutěžící se rozdělili na dvě skupiny – dospělí a děti. Poslední chvíle zápasu jsme sledovali s adrenalinovou horečkou ne nepodobnou té, kterou mají diváci mezinárodních fotbalových zápasů. Celý den jsme pak zakončili oslavami v podobě opékání buřtů, sledování filmu Rrrrr pro děti a v družné bratrsko-sesterské atmosféře. Tož zase za rok!

Filip Boháč

Horní Krupá

Kroužek Slunečnice

Děti si v našem sboru vážíme natolik, že již 15 let organizujeme pro děti ze sboru i z obce přírodovědný kroužek Slunečnice. Kroužek je zaměřený na poznávání míst, kde žijeme (procházky a bojovky v okolí vesnice), a také na rukodělnou činnost (v dílnách pro veřejnost či v tzv. Dědově dílně během kroužku). Kroužek není křesťansky zaměřený, nemluví tam o Bohu, ani se nemodlíme. Přesto věřím, že krásu z Božího stvoření děti mohou intenzivně prožívat a přírodu chtít více poznat. Na kroužku se snažíme nejen o styl nazvaný „badatelské objevování“, ale také o tvorbu skupiny a party. Děti z kroužku často jezdí s námi na sborový tábor, který pořádáme každý rok na Zbytově. Letos na kroužek chodí čtrnáct dětí, z toho dvě jsou sborové. Na kroužku moštujeme, pouštíme draky, stloukáme budky, sázíme stromy, poznáváme houby, stromy, květiny, nerosty, ptáky, dravce, ... V letošním školním roce jsme si vybrali téma „Poznej svou vesnici“. Budeme objevovat „hasičárnu“, vodárnu, sběrný dvůr, hřbitov a náš kostel. Věřím, že u toho bude spousta legrace.

David Šorm

Férovka podruhé

I letos jsme podpořili fair trade. Díky bohatému kulturnímu programu, seznámení s fair tradovou tematikou i konkrétními výrobky, programu pro děti, Moničinu Bifé vafle, plným stolům i kakaové výstavě byla účast hojná. Největší radostí je, když se sejde bezdomovec a učitelka gymnasia, Holanďan a Australan s Čechem, katolík s evangelíkem, evangelík s pokorným agnostikem, ochránce přírody s podnikatelem.

A když spolu tančí staří i mladí. Letos jsme otevřeli kratičkým zamyšlením o nelhostejnosti, které podpořil i velkomeziříčský místostarosta. Dohodli jsme se s vedením gymnasia, že výstava proběhne před gymplem (v jiné části města), a kdo chtěl, mohl zodpovědět soutěžní otázky a jako cenu si odnést fair tradový výrobek. Na téhle úrovni spolupráce s městem probíhá docela hezky. Bohu díky!

Markéta Slámová

Mládežnická víkendovka

V únorovém setmělém pátečním večeru se sešla mládež třebíčského, hornovilemovického a velkomeziříčského sboru k víkendovému setkání na faře v Horních Vilémovicích. V pátek jsme se seznámili a objevili tak mezi sebou dosud nečekaná stvoření ☺. Nechyběla Filipova pobožnost o stvoření a zpívání. V sobotu jsme se přemístili do Velmezu a vyklízeli podkroví (mládež udělala obrovský kus práce). Po zasloužené pizze jsme vyrazili na procházku do Balin. V podvečer další pobožnost a zpívání, večere a film. Někteří zůstali na nedělní bohoslužby, většina se vrátila do domovských sborů.

Markéta Slámová

Jihlavské mokřady

Viděli jste někdy kuňku ohnivou, ropuchu obecnou nebo čolka obecného? Potkali jste se s velikým potápníkem vroubeným (vroubkovaným) nebo s plovatkou bahenní ve volné přírodě? Víte, že mlok upřednostňuje, na rozdíl od jiných obojživelníků, spíš tekoucí vodu? A kdy jste naposledy pracovali na slunko skoro celý den? Nebo kdy jste naposledy vyrazili na akci, na níž byste většinu účastníků předem neznali?

Tohle všechno se nám poštěstilo na Jihlavských mokřadech. Letos už druhým rokem se Diakonie rozhodla podpořit dobrovolníky a vytvořit jim dobré zázemí, aby den a půl pomáhali naší krajině. V srpnový čtvrteční podvečer jsme se sjeli na jihlavské faře a když jsme se mezi sebou seznámili, Jiří Pasz, fotograf, cestovatel a humanitární pracovník, s námi pobesedoval o tom, jaké to je vydávat se na neznámá místa a dostávat se do nekomfortních situací. Večer jsme si dali bojovku po Jihlavě a navštívili „nás“ kostelík a od pátečního rána jsme v lokalitě Dolní Bradlo pomáhali kolem tůň vyvážet pokosený rákos a vytrhávat invazivnější druhy vodních rostlin (těch, co se rychle rozrůstají a zabírají vodní plochu). Na Bradle jsme viděli poprvé v našich končinách vzácný rdest

alpský a někteří měli štěstí právě na zmiňovanou kuňku. Je fascinující, že Jaromír Maštera, který nás uváděl do tajů mokřadních ploch, čtyřikrát hrábl nádobou do vody a my už sledovali čolky, šneky, brouky, pulce a žabičky. Přestože nás odpoledne překvapila velká přeháňka, práce nám šla slušně od ruky a stihli jsme se ještě přesunout ke dvouleté tůni u Rantířova, která se hemžila vodní faunou, a v níž se rozrůstalo vodní rostlinstvo. Dva brigádníci byli mokří nejen od deště shůry, ale také od vody z mokřadu, která se jim při vytrhávání orobince dostala do rybářských holin. V pátek po odbahnění nás čekala večere v restauraci a procházka noční Jihlavou. O prázdninách v ní panovala pohoda. Sobotní dopoledne se mladoši vzájemně motivovali, doslova při vytrhávání rostlin a tahání drnů trhali rekordy (začalo to už v pátek odpoledne, ale v sobotu překonali páteční výkony ☺). Hecování, radost z práce, pomoc krajině, radost z obnovené tůně. Příště chceme jet zase, budeme rády, když se připojíte. Třeba společně uvidíme skokana ostronosého nebo čolka horského. A jak se vyjádřil jeden z účastníků: „Ze začátku je to náročný, ale pak si zvykneš. Jestli chcete pracovat a pomoci přírodě, přijďte. A jídlo je zdarma!“

Markéta Slámová a Martina Kadlecová

ZE ŽIVOTA
SBORŮ

Sněžné a Daňkovice

Tradiční přespávačka pro děti – tentokrát v Jimramově

Už 30 let přes Jimramov víceméně jen projíždím. Většinou není čas udělat si tady zastávku, procházet se městskou památkovou zónou, zajít si na hřbitov prohlédnout pomníky některých významných osobností, jít do kostelů a pak ještě udělat nějaký okruh po okolí.

Tradiční podzimní přespávačku, kterou dělají sněženský a daňkovický evangelický sbor pro děti už několik let, jsme proto letos naplánovaly s Radkou Havlíčkovou do Jimramova. Konala se ze soboty na neděli, 23. a 24. září 2023. Zúčastnilo se 12 dětí. Paní Miroslava Procházková nám ukázala Síň

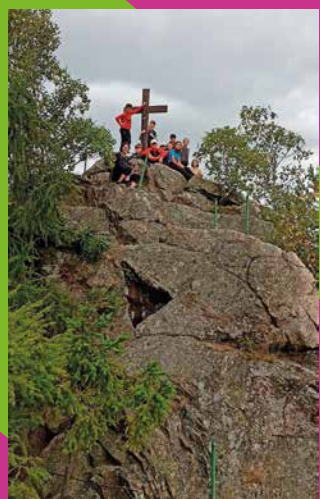
rodáků a nebyla to vůbec nuda, protože paní Procházkovou historie opravdu baví a dokáže o tom všem nejen do hloubky povídat, ale také děti nechá, aby si třeba zatroubily na starou sirému, vyzkoušely pračku nebo kolovrátek. K tomu upozorní na spoustu zajímavostí, které tam jsou k vidění: pastičku na tři myši, betlém, kde tři králové jsou sv. Václav, Jiří z Poděbrad a Žižka, nebo kominickou uniformu.

Víte třeba, kolik už bylo vydání Broučků? Nebo které tři vrcholky má Jimramov ve svém znaku? A že v Jimramově je z celé ČR na počet obyvatel nejvíc pamětních desek? Na konec návštěvy Síň rodáků každý z nás dostal hrací kartu a vypravili jsme se pamětní desky hledat. Děti zvládly celkem rychle všechno najít a vyplnit a zanedlouho už byly na srazu u soutoku Fryšávky a Svatky. Za odměnu si pak koupily něco dobrého ve večerce a vyřádily se na opravdu dobře vybaveném dětském hřišti. Pak jsme se vydali na Prosičku. Výhled ze skály je jedinečný a poprosit na takovém místě Pána Boha za něco, co mám uvnitř srdce, bez toho se návštěva Prosičky neobejde. A hlavně poděkovat...

Cestou zpět jsme hráli hry, pak ještě rychle k ohni na far-ní zahradě opéct si špekáček. To už se den chýlil k večeru. Ke každé přespávačce patří stezka odvahy. Cestou jsme se ještě zastavili u kavárny Kovářova kobyla, zadívali se na žlutou šesticípou hvězdu svítící do tmy, vyslechli povídání pana Fremla o smutném údělu Židů za 2. světové války i to, proč se snaží umísťovat v Jimramově další a další stolpersteiny. Přispěli jsme mu na ně do kasičky v kavárně a vydali se ke skále Kotkovice. Cestou kolem Svatky už byla pořádná tma a pověst o Haně, která se váže ke Kotkovici, je opravdu strašidelná. Projít po jejím vyslechnutí zadem kolem Svatky od jednoho mostu ke druhému zvládli malí jen tak, že se pevně drželi za ruku. Po desáté večer jsme se už všichni těšili do postele. Spali jsme v evangelickém kostele na kruchtě. To bylo pro děti největším lákadlem – zúčastnit se přespávačky. Myslela jsem si, že po celém dni děti předcítání vzpomínek z Karafiátovy čítanky spolehlivě uspí: o dětství v Jimramově, mamince, husím brku, evangelickém kostele, ... zdálo se, že jsou všichni udoláni. Ale jak jsem se ráno dozvěděla, sotva jsem vyšla z kostela, hned bylo na kruchtě zase živo. Nakonec ale všichni usnuli a spalo se nám tam, jak těm Broučkům. Ráno po snídani jsme byli společně na bohoslužbě v krásném jimramovském kostele. Děti byly v nedělní škole... a pak už jen vše uklidit a rozjet se domů na nedělní oběd.

Byli jsme moc vděční, že jsme mohli využít skvělé sborové zázemí. Jimramov nás navnadil, zdaleka jsme neprošli všechno, co by stálo za vidění. Tak možná na příští rok naplánujeme Jimramov ještě jednou. A do té doby si můžeme, třeba za dlouhých zimních večerů, číst ze dvou knížek, které byly vydány v roce 2011 k 650 letům Jimramova. A podle té od Josefa Dobiáše si udělat pár vycházek po okolí, je jich tam i se všemi zajímavostmi, které člověk potká cestou, popsáno celkem dvacet.

Martina Kadlecová

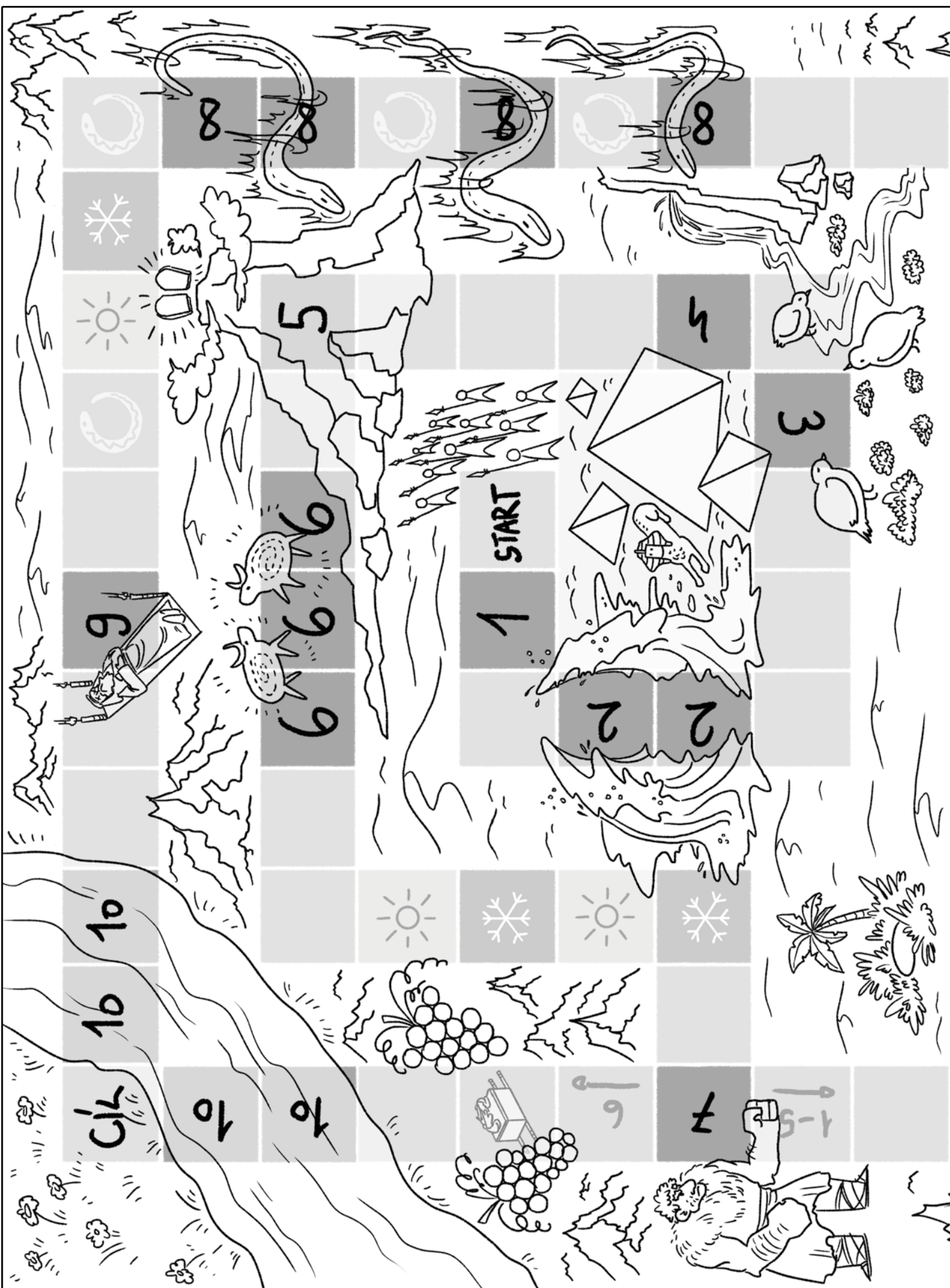

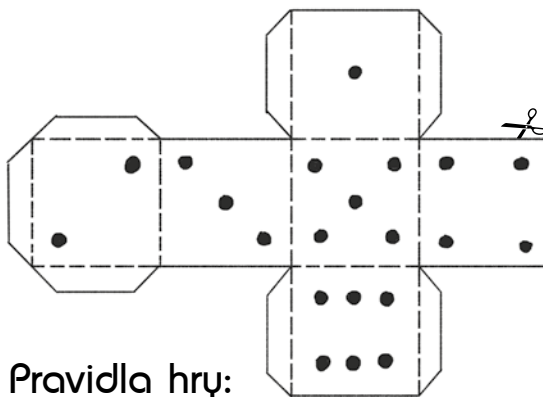

STOLNÍ HRA Bratra Kálefa: Cesta do zaslíbené

Mimořádnou přílohou tohoto čísla Zpravodaje pro práci s dětmi (2023/1) je stolní hra „Cesta do zaslíbené země“.

Vystříhněte, složte a slepte si hrací figurky, případně i hrací kostku (pokud nemáte vlastní), a vydejte se na cestu z Egypta do země zaslíbené. Dokážete překonat všechny nesnáze a nástrahy této dlouhé cesty a dojít až do cíle?

autor hry Klára Feltlová

Pravidla hry:

START

Jste Izraelci v Egyptském zajetí. Abyste se mohli vydat na cestu do zaslíbené země, musíte hodit 10 (jednou kostkou dvěma po sobě následujícími hody, nebo dvěma kostkami). Pokud 10 hodíte, můžete vyrazit na cestu, házejte ještě jednou (už jen jednou kostkou).

1

Jste pronásledováni egyptským vojskem. Abyste mohli pokračovat v cestě, musíte vojsku utéct. Oběhněte stůl nebo pokoj a pak házejte ještě jednou.

2

Dorazili jste k Rudému moři. Rozděli se, jen pokud na kostce hodíte číslo dělitelné dvěma. Potom postavte svoji figurku na políčka s číslem 2.

3

Hospodin vám seslal manu a křepelky. Dobře jste se najedli a pokračujete dále rychleji. Postupte s figurkou o tři políčka dopředu.

4

Hospodin vám vyvedl ze skály pramen vody. Pořádně jste se napili a pokračujete dále rychleji. Postupte s figurkou o dvě políčka dopředu.

5

Na hoře Sinaj pro vás Mojžíš získal Desatero přikázání. Po tři následující kola přičtete ke svému hodu 2.

6

Zachtělo se vám hmatatelnějšího boha a vytvořili jste si zlaté tele. Při uctívání jste zapomněli na svou cestu, a tak dvě kola stojíte.

Nacházíte se na skaliskách před zaslíbenou zemí. Vyslali jste zvědy, aby vám přinesli zprávy, jaké to tam je. Hodte kostkou. Pokud hodíte 6, vaši zvědové se vrátili s hrozny a dobrými zprávami a vy pokračujete do zaslíbené země (jděte vpravo). Pokud jste hodili jakékoli jiné číslo, vaši zvědové uviděli „obry“ a vy máte strach jít dál. Hospodin vás tedy posílá na 40 let na poušť (jděte vlevo). Tenhle hod byl pouze rozhodovací. Pro další postup házejte znovu. Pokud se na políčku s číslem 7 nezastavíte, jdete automaticky delší cestou přes poušť.

7

Kvůli vašemu neustálému reptání na vás Hospodin seslal ohnivé hady. Vaše hody mají jen poloviční hodnotu (v případě lichého čísla zaokrouhluje hodnotu hodu dolů), a to tak dlouho, dokud nestoupnete na záchranné políčko s bronzovým hadem.

9

Zemřel Mojžíš. Oplakáváte ho, a proto jedno kolo stojíte.

10

Je před vámi Jordán. Můžete ho přejít, pouze pokud jste si na cestě vyrobili schránu úmluvy. Pokud ji nemáte, vraťte svou figurku na políčko se schránou na té cestě, kterou jste přišli.

❄️

V noci je vám na poušti zima a potřebujete se nějak zahřát. Udělejte 10 dřepů.

☀️

Ve dne je vám na poušti vedro a potřebujete se nějak ochladit. Upažte a zatočte se dokola.

🏠

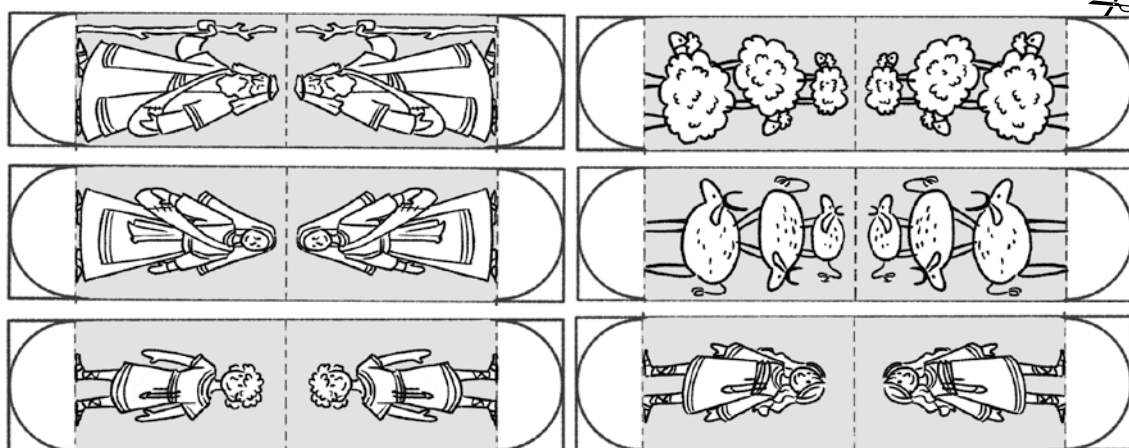
Vyrobili jste schránu úmluvy, aby se vám lépe nesly desky s Desaterem. Bez ní nemůžete přejít Jordán a vejít do zaslíbené země.

🐍

Bronzový had vás vysvobodí z kletby ohnivých hadů, která na vás padla na políčku s číslem 8.

🏁

Hurá, konečně jste v cíli, v zemi zaslíbené! Hra končí, když do cíle dojdou všichni hráči.

Knihy Zdeňka Šorma

Daniela Šimková mě požádala, abych vám představil svoje dvě knížky – co je inspirovalo, jak vznikaly a co bylo třeba k tomu, aby vyšly.

Tak tedy v obou případech mě inspirovala vnoučata. V tom prvním – *Nakresli mi bibli* – jsem pro ně chtěl původně nakreslit a napsat malou biblickou dějepravu. K té druhé – *Otec a bratři aneb o radosti* – mne vedla zkušenost. Naše vnoučata milují anglické pohyblivé knížky o myšce Maisy. Čteme je stále dokola a všechna ta táhla, změny a skrývačky je nikdy neomrzí. Přál jsem si, aby je bible taky takhle bavila.

S dějepravou jsem ovšem hned narazil na své meze. Obrázky dětské jsou, a protože jsem se inspiroval dětskými kresbami, zjistil jsem, že děti opravdu podněcují, aby malovaly samy. Třeba i s tím, že to přece svedou líp! Ale psát pro děti je opravdu umění. Podat příběhy prostě a čistě, aby přitom neztratily hloubku a svoje často paradoxní poselství, to se mi nedařilo. Vyšly mi z toho spíš črty a zkratky pro dospělé, které svojí stručností, doufám, zvou k domýšlení. Navíc jsem chtěl psát ručně, aby i to písmo bylo stejně syrové jako obrázek. Víím, že se nečte lehko, ale to nemusí být na škodu. Překážky nutí zpomalit a soustředit se, což je k zamyšlení třeba. Na dějepravu jsem tedy rezignoval. Ale bavilo mě to, a tak jsem pokračoval jen tak pro radost. Asi čtyři roky. Obrázků přibývalo. A pak, když se blížily mé šedesáté narozeniny, mi moje žena Rutka nabídla, že mi je pomůže vydat jako knížku. To je přinejmenším stejně práce jako knížku vytvořit. Bylo třeba sehnat dost peněz, protože vydávání obrazových publikací není dnes rozhodně výdělečná záležitost. Díky Rutce a mnoha našim přátelům se to prostřednictvím crowdfundingu podařilo. A pak začala jednání s nakladatelstvím, grafikem a tiskárnou. Pro amatéra další velké dobrodružství. Když například vyjely z tiskařského stroje první náhledy, zjistil jsem, že na doporučeném druhu papíru barvy obrázků úplně „zhasly“ a navíc se posunuly. Papír byl nakoupený, tiskárna měla pro tisk vyhrazený pouze určitý termín. O rozhodnutí změnit papír s rizikem, že se ten původní nepodaří odprodat a tisk se nestihne, jsem v tiskárně v Litomyšli zápasil celý den. A když se vše podařilo, otevřela se další kapitola – distribuce, propagace, prodej. I to je otázka peněz (distribuce se platí), schopností a další práce. Přiznám se, že se propagovat a prodávat neumím, a tak mám ještě slušnou zásobu knížek doma. Radost z ní ale mám a doufám, že něco z té radosti může sdělit i vám. Můžete se jenom těšit z pestrých obrázků. Můžete nad nimi spolu se mnou přemýšlet. Můžete si podle odkazů najít biblické příběhy a pokoušet se je vystihnout podobnou vlastní zkratkou. Jestli to uděláte sami, nebo s ostatními – ať už dospělými nebo dětmi – to už je na vás. Objednat si ji můžete u mě, v Kalichu či v nakladatelství Eman.

U knížky *Otec a bratři aneb o radosti* jsem se víc ukáznil. Jedno z nejznámějších biblických podobenství jsem se pokusil vyjádřit stručně a jasně a zvolil jsem písmo, které snadno přečtou i nejmenší děti. Pohyblivé prvky jsem vymýšlel tak, aby rozehrály a zdůraznily děj a nabídly dětem prostor pro akci. Závěr příběhu je jako v bibli otevřený a zve děti k dokreslení. Knižka je určena pro děti od tří let.

Knižní inspirace pro malé i velké

Tentokrát se mnou šel do dobrodružství a rizika vydání Tomáš Trusina se svým nakladatelstvím Eman. Aby byla knížka při malém nákladu cenově dostupná, sháněli jsme opět peníze prostřednictvím crowdfundingu a podali žádost o církevní grant. Kromě tisku bylo třeba řešit a domlouvat také technologii a výrobu pohyblivých částí. Podobné knížky se ve velkých nákladech často tisknou v Číně. To pro nás bylo nereálné a ani jsme to nechtěli. Nakonec se výseky a kompletaci knížky podařilo domluvit v Kartonii, s. r. o., která vyrábí kartónové stojany a další reklamní předměty. O distribuci a prodej se stará Tomáš Trusina a Eman. Nabízí i zvýhodněnou cenu při koupi obou knížek.

A nakonec ještě poznámka k otázkám, proč jsou moje kresby tak neumělé, neučesané a strohé: Inspirují mě dětské kresby, protože pro mne mají nevšední fantazii a krásu. Netváří se jako definice, ale má v nich spontánní a přirozené místo symbol a znak. To podle mne odpovídá biblickému vyjadřování a pokoře, která si nečiní nárok, že pravdu definitivně vystihla. Zároveň si myslím, že historizující a dokonalé ilustrace bible jednak dělají z jejího poselství pouze zprávu o minulosti, jednak jsou bezděky poplatné soudobému ideálu krásy a fyzické dokonalosti, který je s biblickým pohledem v napětí. Najdete v nich jen perfektní a líbivé typy podobné jako v reklamě nebo v akčních filmech. Stejně tak mám obavu, že dokonale krásné ilustrace na způsob pohádkových knížek povedou k tomu, že děti odloží biblické příběhy spolu s pohádkami. Doufám, že poetika, fantazie a znakovost dětských kreseb může zaujmout děti i dospělé, neuvízne ve falešném historismu a vybízí a dává prostor k vlastnímu vyjádření.

Zdeněk Šorm

Jarní brigáda

Jarní brigáda na tábořišti u Křidel proběhla 1.–2. 6. 2023. Vzhledem k tomu, že se brigáda konala v týdnu, ve čtvrtek a v pátek, byla účast poměrně skromná. Avšak jediné, na čem byla slabá účast znát, bylo množství sněženého jídla! Pracovně jsme zvládli vše, jak jsme si představovali, a třeba místa pro stavění stanů byla připravena jako nikdy předtím. (Taky to Danko stálo spoustu nervů a nožů na bubnové sekačce ☺.) Sahary, podsadové stany a teepee se za pomoci členů Royal Rangers (tj. křesťanská organizace, se kterou se v létě dělíme

o tábořiště v Křidlech) postavily s minimálním vynaložením sil. Díky tomu se za jeden den zvládly připravit do stanů i postele s podlázkami.

Po takto dobře odvedené práci se večer u ohně špekáčky opékaly s náramnou spokojeností. Druhý den po kávičce se dopoledne provedly úklidové práce, dodělaly se poslední detaily a ještě před 12. hodinou jsme tábořiště, připravené na první víkendové akce, opouštěli.

Oskar Maláč

Rodinný tábor

Již tradičně se první týden v červenci konal tábor Bratra Kálefa pro rodiny s dětmi v nádherném zákoutí nedaleko Křidel. Letos nás na tábořišti mezi teepee provázela kniha Tobias Lolness od francouzského spisovatele Timothée de Fombelleho. Díky příběhu malého Tobiaše a jeho rodičů Maji a Sima Lolnessových jsme se stali pidi-lidičkami velkými nanejvýš 2 milimetry zakoušejícími nástrahy a dobrodružství okolního světa. Překonávali jsme různé překážky, prozkoumávali okolí tábora, učili se orientovat v přírodě bez jakýchkoli pomůcek a pak i s pomocí buzoly. Seznámili jsme se s brouky, ptáky, zvířaty, stromy a rostlinami, které můžeme potkat na našich toulkách. Dozvěděli jsme se o nich i spoustu zajímavostí. Zakusili jsme orientační běh, vydali se na výpravu, zdolali velikánskou pavučinu, naučili se plést věnečky, plivat fazolemi na cíl a mnoho dalšího. Každé ráno jsme svá tělíčka rozhýbali při rozcvičce. O prázdná břicha se úžasně a velmi chutně starala naše kuchařka „babička Míla“. Oddávali jsme se radovánkám v táborovém rybníčku, podnikli stezku odvahy v přilehlém večerním tmavém lese. Krásně jsme si popovídali a zazpívali u večerního ohně s hvězdnou oblohou nad hlavami. Nejenom malí, ale i velcí si rozproudili adrenalin ve svých žilách při úpolové hře s klacíkovou trojnožkou, která pro velký úspěch proběhla několikrát. Hráli jsme si, fandili, smáli se, objevovali, odpočívali, ... zkrátka jsme si užívali!

Milada Kuželová

8.-15. 7. 2023

Tábor Bratra Kálefa – mladší běh

Asterix a Kálefáci

Asterix, Obelix, Idefix. Mladší běh letního tábora Bratra Kálefa se letos na milované louce u Křidel na Vysočině ponořil do komiksových příběhů známých svérázných hrdinů. Na celý týden se tak táborová louka proměnila v galskou vesničku plnou bujarých galských bojovníků. Plály tu táborové ohně, hodovaly se kulinářské zázraky místní kuchyně a lesy se zelenaly, jak Trubadix vytruboval svoje nápěvky. Do vesničky k nám v průběhu týdne zabloudili vítání i méně vítání hosté – o bohatý program se nám například pravidelně staral nenasytný Caesar lačný po galské porážce a pokoření. S douškem kouzelného nápoje druida Panoramixe jsme však všechny nástrahy s přehledem překonali a pod ochranným štítem našeho Majestatixe a osobitě Bonemíny jsme měli ke strachu daleko.

*„Těž Kálefix je silák, kterému to myslí,
z nepřátel nemá strach (ti zalezou jak sysli),
pár kňourů k večeri, než půjdou dělat hají,
a lektvar druidů po ránu posnádají.“*

Někteří z táborníků vyrazili na tábor komiksovými příběhy téměř nepolíbení, někteří měli všechny komiksy v malíčku.

Tak nebo tak, týden po boku postav, do nichž se vtělila řada vedoucích s notnou dávkou hereckého nadšení a letos navíc ještě v opravdu „vymazlených“ kostýmech, vás neomylně vtáhne do děje. A kdyby náhodou ne, každoroční silný zážitek z pouhé přítomnosti na rozkvetlé louce plné stanů, teepee, mohutně vzrostlých stromů a především energických táborníků může postačit k tomu začít se těšit na další rok hned po odjezdu z tábořiště.

Ani letos nebyl typický táborový „šrumeček“ jen o hrách a zábavě. Neodmyslitelnou součástí byla opět společná zastavení a ztišení v kruhu kolem ohniště nebo ve sluncem zalitém lese. To se to pak fotografům fotí! A dopřáno nám tentokrát bylo také teplých večerů a nocí, čehož si každý zkušený Kálefák náležitě váží. Naplnění tím, co jsme zažili na začátku července, zase s radostí vyhlížíme další ročník s velkým očekáváním, jakým příběhem si budeme moct společně projít. Tak hlavně ať nebesa mezitím zůstanou na svém obvyklém místě!

*„Dú Kálefi, dúú, za novú zábavú,
kéž jim nebesa nespádnou na hlavu.“*

Noemi Keřkovská

16.–29. 7. 2023

Tábor Bratra Kálefa – starší běh

Mezi smrky a sakurami

Na samotě, v objetí vysočinských lesů. V příběhu našeho tábora jsme se prvním dnem přesunuli do hlučně tlukoucího srdce Japonska. Tyčící se smrky jsme vyměnili za vysoké stavby Tokia, prашné polní cesty za pevné chodníky velkoměsta. Tou dobou se Japonsko začínalo plně otevírat západní civilizaci a naším úkolem byla pomoc při výcviku nově se formující císařovy armády. Vrátili jsme se do druhé poloviny 19. století. Večer v Tokiu se nesl v duchu oslav. Se splněnými povinnostmi v zádech jsme se vydali do reje velkoměsta a užívali si barev a atmosféry Země vycházejícího slunce. Nad hlavami se nám pohupovaly blikající lampiony a na hospodském stolku se louhoval had v lahvi tradičního saké. Večer se bavila i císařova pravá ruka – Okawa.

Ve městě jsme se dlouho nezdrželi. Museli jsme se vypořádat s dalším nelehkým úkolem – najít samuraje. Okawa velmi barvitě vykreslil proč.

Ocitli jsme se mimo civilizaci (v tyto chvíle mohla naše představivost trochu odpočívat – stromů, bahna a dalších obrazů přírody je kolem tábořiště víc než dost). Netrvalo dlouho a samurajové našli nás. I přes nevalný začátek se oboustranná nedůvěra zlomila a my jsme měli možnost zůstat v jejich vesnici, která se nám na nějakou dobu stala útočištěm. Mohli jsme tam pozorovat probouzející se slunce, naučit se několika novým dovednostem, účastnit se solného rituálu a v neposlední řadě vyslechnout místní. Ač to tak dlouho nevypadalo, táborový příběh měl šťastný konec. Možná jen Okawa by nesouhlasil.

Nutno zmínit, že ani letos nás neminuly klasické táborové aktivity jako plížená, robinsonáda nebo „kytička“. V půli tábora proběhla sobotní bohoslužba za lávkou, ne jeden večer se trávil u ohniště s kytarami.

Koncem července se japonská krajina rozplynula a my si opět začali všimnout našich smrků a luk.

Michaela Kocandová

Konfirmační seniorátní pobyty 2021–2023

Minulý turnus konfirmačních seniorátních pobytů, sestávající z pěti víkendových setkání, se už uskutečnil komplet (ne jak ten předchozí, přerванý covidem po druhé části). Tento formát se v našem seniorátu (jak znám z doslechu) využívá už přes deset let. Víkendová setkání mají za úkol především propojit ty, kdo se v jednotlivých sborech připravují ke konfirmaci. Nemá jít o nějakou „nalejvárnu“ (abych použil slova Jana Keřkovského), ale přece jen se nejde vyhnout tomu,

aby se mladí lidé něco nedozvěděli, a to často z úst víc než povolanych.

Začínali jsme v říjnu 2021 na evangelické faře ve Strměchách, seznamovali se mezi sebou a sobota pak byla věnována nástrahám (ovšem i některým krásám) digitálního věku – mluvili o tom dost poutavě Martin Balcar a Ivo Mareš, a nejen mluvili – konfirmandi se pak pod vedením druhého z nich pokusili natočit reklamy. V březnu následujícího roku jsme

se vypravili do zimního Veselí, kde se vše sešlo s ruským napadením Ukrajiny. Filip Boháč proto povídal o tom, jak byl s humanitární pomocí na slovensko-ukrajinské hranici. Pak byla krátce řeč o tom, jak se různí křesťané minulého století stavěli k válce a odpoledne jsme jeli na prohlídku Památníku Romů a Sintů v Hodoníně u Kunštátu a prošli se nad Veselí, k památníku partyzánů. V květnu jsme pak byli ve Velké Lhotě, navštívili jsme Terapeutickou komunitu Podcestný Mlýn a setkali se s těmi, kdo zápasí se závislostmi. Prošli jsme si lhotecký toleranční areál a na bohoslužby jsme pak oproti předchozím víkendům byli až cestou domů v Horních Dubenkách. Čtvrtý víkend, v říjnu minulého roku, se konal v Praze, vrcholem bylo setkání se dvěma bývalými vězni a vězeňským kaplanem; pluli jsme ale také po Vltavě a rozhlíželi se po osvětlené Praze v rámci festivalu světél, což se „konfirmandům“ líbilo (méně je nadchla návštěva vegetariánské jídelny). A v březnu letošního roku jsme do pětice byli v Brně, v pátek na Donu Quijotovi v divadle Husa na provázku. V sobotu jsme se věnovali hlavnímu tématu víkendu, tím byly partnerské vztahy, o kterých povídal Ivan Ryšavý. Odpoledne jsme pak hráli hru v centru města a po večerech a nocích se hrálo a zpívalo a povídalo, jako ostatně i vždycky předtím. Zdá se, že vztahy se navázaly a že to nebylo marné. A to je vlastně celé: 25–35 mladých lidí a asi pět farářů, to celé krát pět. Mám na to hezké vzpomínky. Přišlo nám, že i konfirmovaní a konfirmované. A letos to začíná nanovo...

Ondřej Ruml, farář, Nové Město na Moravě

Vánoční hry ve sborech (Anketa)

- 1 Jak ve vašem sboru probíhá příprava vánoční hry a kdy bývá její slavnostní uvedení?
- 2 Jaký Vy osobně vidíte smysl vánoční hry?

Filip Boháč, Třebíč

1 V Třebíči připravují vánoční hru na střídačku dvě bezvadné dámy. Loňský rok se hry účastnilo asi 30 dětí nejen ze sboru. Vánoční hra se hraje vlastně dvakrát, jednou v Diakonii Myslibořicích a podruhé v neděli ráno v trebičském kostele.

2 Zapojení dětí do sborového dění. Větší propojení skupiny rodičů, dětí i lidí ze sboru. Na posledním místě uvádím připomenutí křesťanské vánoční tradice a biblického příběhu. Přišlo mi, že první dva prvky jsou, ať chceme či nikoli, silnější.

Alžběta Hatajová, Sázava

1 Vánoční hru připravujeme vždy od soboty před Děkčiněm. S dětmi pilně cvičíme. V adventu pak máme dvě sobotní zkoušky. Vánoční hra se zpravidla hraje poslední adventní neděli před Štědrým dnem.

2 Vánoční hra otevírá dveře do kostela mnoha lidem, kteří by jinak nepřišli. Jsou to převážně rodiče, prarodiče, příbuzní a známí herců.

Zároveň je to velké obohacení pro děti. Dar do budoucna. Kde jinde se můžou v dnešním světě děti naučit veřejně vy-

stupovat, mluvit nahlas a zřetelně, spolupracovat s kamarády, improvizovat a hrát? To vše jsou schopnosti, které člověk v dospívajícím a dospělém životě může mnohokrát využít.

Pavla Jandečková, Opatov

1 Příprava vánoční hry neprobíhá.

2 Smysl vánoční hry – pro mne to vždy bylo jakési „nalaďení“ na Vánoce. Některé děti hrály s chutí, jiné naopak, ale výsledek byl většinou skvělý. Také se mi líbilo, že na hru přišli nejen rodiče a příbuzní dětí, ale i „nekostelová“ veřejnost.

Martina Kadlecová, Sněžné a Daňkovice

1 Vánoční hra bývá v „mých“ sborech na Štědrý den: v Daňkovicích v 9.00, v Borovnici v 11.00 a ve Sněžném v 15.30. Na každém z míst ji hraje jiná skupina dětí a dospělých a někdy se ani na všech místech nehraje podle stejného scénáře. Já jako farářka mám na všech místech na starosti bohoslužebné zarámování vánoční hry. V uplynulých dvou letech jsem ve Sněžném hru s dětmi i pomáhala nacvičovat a na dalších dvou místech jsem trochu pomohla se scénářem.

2 V mém předchozím působišti v Silůvkách jsem měla vánoční hry na starosti víc než 20 let. Začalo to tak, že jsem jednou jela do Kolína na podzimní setkání učitelů nedělních škol a farář Pavel Dvořáček tam se svou mládeží předváděl,

jak vánoční hry hrají a jak to celé vzniká. Velmi mě to nadchlo a začala jsem to dělat také tak. V Silůvkách se ujalo jako nová tradice hrát vánoční hru na Štědrý den v 15.00. Pokaždé býval plný kostel. Pro všechny to pak už patřilo ke Štědrému dni a Vánocům. Hrávalo zhruba 20 herců, děti a také dospělí, rodiče dětí nebo sousedé, podle toho, jakou roli jsem kým potřebovala obsadit. Když hrají nejen děti, ale také dospělí, je to větší legrace a pro všechny to má větší atraktivitu. Nikdy se to neobejde bez dobrého hudebního doprovodu. Dva měsíce před Vánocemi jsem se vydávala na „lov herců“. Někdo říkal: „Teto, já už letos hrát ale fakt nebudu, k nám ani nechod!“ A někdo se mě zase ptal: „A teto, co se bude letos hrát? A co máš pro mě?“ Kostel a sbor se tak vždy před Vánoci hodně propojil s obcí. Společné úsilí o to, aby to na Štědrý večer pokaždé dobře dopadlo, nás s dětmi i dospělými velmi sbližilo. Svůj podíl na tom jistě také má kouzlo Vánoc. Takže já vidím vánoční hru z mnoha důvodů jako absolutně skvělou věc, která v předvánočním čase pokaždé znamená velké úsilí a spotřebuje hodně času a vyžaduje velké nadšení pro věc a taky určitou dávku drzosti 😊.

Jan Keřkovský, Jihlava

❶ Vánoční hru uvádíme zpravidla poslední adventní neděli odpoledne (letos o týden dřív, protože čtvrtá adventní neděle je na Štědrý den). Příprava vypadá tak jako všude: nejprve musí vzniknout scénář, pak se dá něco podnikat dál. (Takže se dost dlouho čeká na mě.) Loni jsme však zkusili něco, v čem hodláme nějak pokračovat: některé scény jsme předtočili a při premiéře jsme je promítli (konkrétně scény, které v rámci hry patřily do jiného časového období). Pro některé herce, kteří opouštějí dětský věk, to bylo vysvobození (a navíc je to natáčení bavilo). Kromě toho jsme předtočili anketu (loňská otázka zněla: „Kdyby nebyly Vánoce, co by ti chybělo?“) a tu jsme v rámci hry taky zařadili a promítli. Doporučuju!

❷ Vánoční hra bývá podobně „překvapivá“ asi jako vánoční stromek. Tak stojím o to, aby herce bavila a diváky taky. Při samotné slavnosti poslední dobou nedáváme dárky a balíčky, ale máme na stolech čerstvé a sušené ovoce a všelijaké dobroty (kromě cukroví se osvědčil i pečený buček). V obecnstvu převládají příbuzní herců, no tak ať si to ty rodiny pospolu hezky užijí! Atmosféra Vánoc s písničkami a hrou tomu může hodně pomoci.

Ondřej Ruml, Nové Město na Moravě

❶ Příprava vánoční hry probíhá u nás ve Městě poslední dobou v režii jedné nadané a erudované učitelky nedělní školy, která je schopná hru napsat, s dětmi secvičit a provést. Do příprav se samozřejmě zapojují také další učitelky a učitelé, maminky šijí kostýmy, část pěveckého sboru zpívá (jako třeba loni). Minulý rok se příprava vánoční hry odehrávala ještě v rámci „dramatáku“, který Markéta (*erudovaná a nadaná učitelka – pozn. redakce*) dala dohromady a který se schází po „nábožku“ v pátek odpoledne. Intenzivněji příprava začíná při „přespávačce“ v listopadu. V průběhu adventu se využívá také čas nedělní školy a zkouší se několikrát v kostele. Hra pak má premiéru na Štědrý den odpoledne, což se mi zdá být jako nejlepší čas. Letos začneme až ve čtyři, aby bylo příhodnější šero. O reprízách se někdy uvažuje, ale vět-

šinou z nich sejde. Třeba se to s otevřením Pomněnky příští rok změni a vyrazíme s dětmi někdy po příštích Vánocích s vánočním divadlem také tam.

❷ Divadlo mám rád, taky jsem leccos četl o síle a přitažlivosti jezuitských divadel za dob protireformace, kdy právě divadlo bylo jedním z lákadel katolického světa (a někteří evangelici v čele s Komenským se jim pokoušeli vyrovnat), tedy divadlo i to vánoční nepodceňuju. Tím, že jsme je přes 10 let dávali dohromady na prvním sboru, vím, jak je to nelehká disciplína, u které občas člověk přemýšlí, zda to stojí za to. Rozhodující se mi zdálo vždycky to, zda do toho chtějí jít děti či mládež coby účinkující a zda na divadlo pak přijdou lidé. Teprve pak to funguje. A samozřejmě jako tmelení společenství, využití a rozvíjení mnohých talentů dětí i učitelů. Na obou místech hra bývala na Štědrý den, což mi přijde jako ideální (v adventu mi přijde zvláštní hrát vánoční divadlo a odstrčit je až třeba na Štěpána mi taky nepříjde vhodné). Trochu se obávám všemožného přetížení, kdy se snadno propadne pocitu, že vše musí být lepší než minule a vše ještě líp secvičené. A taky trochu o tu, která to má celé na bedrech. Ale bývá to většinou moc silné a dobře to dopadne – svátky jsou tu.

Markéta Slámová, Velké Meziříčí

❶ Hra bývá uvedena většinou na čtvrtou neděli adventní (letos to bude třetí). Několik let je naším dvorním režisérem Jarda Března. Přípravě věnujeme dvě, tři odpolední zkoušky (o postavách jsme si dřív s dětmi povídali i v rámci náboženství). Od covidu se nám nepodařilo obnovit vánoční hru s větším počtem herců, a tak volíme spíše dramatická pásma, do kterých se děti a mládež snadněji zapojí. Zvedá se u nás počet dětí, pro které je problém hrát/mluvit/zpívat před lidmi. Předloni jsme s konfirmandy a mládeží připravili na Štěpána mládežnické bohoslužby o útěku do Egypta a vraždění neviňátek.

❷ Pro mě jsou důležité dvě věci: proces vzniku (aby zůstal aspoň trochu svobodný a pravdivý a nezapomínali jsme při něm na Pána Boha) a nosná myšlenka (aby nezanikla; aby bylo zřejmé, co z vánočního poselství zdůrazňuje). Krásné kostýmy a kulisy mohou někdy odvést od hlavní myšlenky, stejně jako to, když se hraje z donucení. Proto jsme poslední dva roky volili spíš pásma a hráli jen ti, kdo chtěli (cca 6 až 8 dětí a mladých lidí). Hlavní smysl vidím v tom nějak pro nás zúčastněné dar Boží vánoční trošilinku rozbalit. A nečekat, že ho rozbalíme naplno, protože v sobě nese punc tajemství.

David Šorm, Horní Krupá

❶ Vánoční hru v našem sboru připravuje s dětmi farář během biblických hodin v týdnu, nejintenzivněji během adventu. Hru hrajeme zpravidla na čtvrtou adventní neděli v kostele v Horní Krupě. Jde o hry lety prověřené, každý rok střídáme trochu tradičnější příběh s divadelní hrou trochu netradiční.

❷ Smysl vánoční hry je velký. Děti se na to každý rok těší (rodiny též), díky nacvičování se také prohlubuje jejich parta. Čas od času je to také příležitost oslovit pro divadlo některé děti zvenčí (nebo ty, které pravidelně na sborové akce nechodí). Vánoční divadlo je jistě jedním z vrcholů práce s dětmi ve sboru během roku.

Kde je moje prase?

Počet hráčů: 10 až 30

Počet instruktorů na uvedení: 1

Čas na uvedení: 20 minut

Pomůcky: • pískací prase (gumová hračka pro psy, k dostání ve zverimexu), případně plecháček či jiný předmět

Průběh

Hra je na podobném principu jako „Cukr-káva-limonáda“. Instruktor si stoupne 10 až 15 m od účastníků, zády k nim, a těsně za sebe položí na zem pískací prase. Úkolem účastníků je odnést jej od instruktora a přinést zpátky za startovní čáru, kde všichni stojí na začátku.

V první části hry je vše stejné, jako u „Cukr-kávy“, jen instruktor při otočení říká větu: „Kde je moje prase?“ Při tom se mohou účastníci pohybovat. Jakmile ale instruktor přestane mluvit a otočí se, musí se všichni zastavit a „zmrznout“. Koho instruktor uvidí hýbat se, toho posílá zpět na start.

Změna oproti „Cukr-kávě“ ale přichází v druhé části: jakmile prase zmizí ze země (tzn. někdo ho vezme), instruktor mimo běžných pravidel o posílání lidí zpět přidává nové – po každém svém otočení může označit jednoho člověka. Jestli tento člověk má prase (musí ukázat svoje ruce), prase se vrací opět na zem za instruktora a všichni lidé jdou opět na startovní čáru. A hraje se znovu. A to se opakuje tak dlouho, dokud se prase nedostane na start.

Po celou dobu hry je zakázané prase házet, kopat, ... Je možné jej pouze nést nebo předávat.

Metodické poznámky

- Instruktor se nehýbe z místa, maximálně smí udělat jeden krok na každou stranu, dřepnout si nebo vyskočit.
- Typický průběh je, že v prvním kole (někdy i v několika prvních kolech) prase vždy někdo vezme, když je u něj sám – a pak je instruktorovi jasné, kdo jej drží, aniž by ho dotýčný zrovna schovával za zády. Takže je označen, prase je odhaleno a celá skupina se musí vrátit na start. Postupně ale hráči přijdou na to, že pro úspěch je potřeba se u prasete setkat, vytvořit chumel, případně zaclánět instruktorovi ve výhledu a po sebrání prasete postupovat koordinovaně opět ke startovní čáře a při tom dělat, že všichni drží za zády prase. A pak je již jen dílem náhody, jestli se instruktor při hádání, kdo asi prase má, trefí. Většinou to trvá tak pět kol, než se to skupině podaří nacvičit a vychytat všechny mouchy.
- Obtížnost máte ve svých rukou. Můžete být přísnější více, nebo méně dle toho, čeho potřebujete dosáhnout. Stejně tak se to může měnit v průběhu (na začátku přísnější, ale jestli potřebujete, aby skupina již dosáhla úspěchu, ke konci ji můžete i mnohé odpustit).
- Tato hra může sloužit jen pro zábavu (ano, někteří jsou schopní ji hrát i hodiny a opakovaně), ale má i výrazný rozvojový potenciál. Hru často využívám ve třídních kolektivech, kde potřebuji 1) přinést hru, kde jednotlivec nemá šanci (tahle hra potřebuje týmovou domluvu

a souhru, jedinec ji nikdy urvat nemůže), a 2) aby měl každý možnost pocítit, že je součástí skupiny a je potřebný pro její výhru (ač se někdo za celou hru nedotkne prasete, to, že dělá clonu, aby instruktor neviděl, nebo postupuje s ostatními s prasetem zpátky, to snižuje šance, že se instruktor při hádání trefí). Proto v případné návazné reflexi, kde by se řešilo, jak se kdo cítil být potřebný pro výhru, lze krásně vytáhnout princip, že každý tu svoji míru měl, ač každý v jiné roli. A to je mnohdy velké uvědomění pro ty, kteří na začátku říkali, že oni tu byli úplně zbyteční.

- Jestli hru budete hrát s jiným předmětem (dá se s čímkoliv), tak jen změňte úvodní větu (např. na: „Kde je můj hrnek?“). Prase je ale skvělé (píská, takže při předávání z ruky do ruky je potřeba dávat pozor).
- Hra funguje i na dospěláky, ale ti na princip přichází o dost rychleji, někdy hned v prvním kole.

Portréty

Počet hráčů: 6 až neomezeně

Počet instruktorů na uvedení: 1

Čas na uvedení: 15 minut

Pomůcky: • pevná podložka (desky) pro každého,

• čisté papíry pro každého,

• jedna fixa výrazné barvy (ne žlutá, pleťová, ...) pro každého,

• reproduktor a přehrávač k němu,

• dynamická hudba na přehrávači

Průběh

Každý dostane desky, papír a fixu. Desky s papírem otočí na výšku a dolů napíše svoje jméno. Jestli je ve skupině více lidí se stejným jménem, je potřeba je odlišit (přezdívkou, příjmením, ...).

Následně se hraje na kola, kdy instruktor vždy:

1. Pustí hudbu (dostatečně nahlas, aby byla i v hluku slyšet), což je pokyn pro účastníky, aby si začali vyměňovat desky – co nejrychleji, nejživelněji a co nejvícekrát s co nejvíce lidmi (klidně každou sekundu s někým, že nikdo nezvládá sledovat, komu bere desky a komu je naopak dává).
2. Po chvilce (10 sekund) instruktor hudbu vypne a každý si nechá desky, které má právě v ruce. Kdyby mu zůstaly vlastní desky, ještě si je s někým vymění.
3. Na desky pak kreslí část obličeje dle slovního zadání instruktora. To je pro každé kolo jiné. *Například: 1. kolo – pouze (!) obrys hlavy přes celý papír, 2. kolo – vlasy, 3. kolo – nos, 4. kolo – oči, ...* V posledním kole je vhodné dát prostor pro volné dokreslení čehokoliv, co je potřeba (brýle, pihy, náušnice, ramena s oblečením, ...).
4. Poté je možné vytvořit společný kruh, vrátit desky s portréty svým majitelům a nechat prostor pro okomentování a nasdílení dojmů.

Metodické poznámky

- Doporučuji hru uvádět i průběh věst v co nejvíce odlehčeném tónu.
- Hra ve svém základu slouží hlavně pro zábavu (ano, až na konci každý dostane svůj portrét, čekejte smích). Dá se ale použít i jako návazná hra při seznamování.
- Je více než vhodné, aby se hráči znali jmény nebo měli jmenovky (aby hledání a doptávání se, kdo je kdo, nenabourávalo dynamiku hry).

- Na každé kreslení nechte jen velmi omezený čas (třeba 20 sekund). Nejde totiž o dokonalé malby, spíš naopak o rychlokresbu, která setře rozdíly mezi profíky a amatéry.
- S portréty se dá pracovat i dál (třeba vyvěsit a využít pro psaní vzkazů ostatním) nebo je nechat jen účastníkům, aby si z nich třeba udělali novou profilovku na Instagram.
- Uvádím to i pro dospěláky, klidně i ve firmách, vždy to funguje skvěle jako icebreaker nebo energizer.

Jakub Liška

Filmová inspirace pro dospívající

Duch první lásky – Falcon Lake

Na začátku snímku *Falcon Lake* (2022) přijíždí třináctiletý Pařížan Bastien se svou rodinou do frankofonní kanadské provincie Québec, aby ve srubu, ležícím v místní krásné přírodě u podmanivého a tajemného jezera, strávil letní dovolenou. Bastien, jeho rodiče a mladší bratr ale nebudou v létě sami. Společně s přáteli Bastienovy matky je ve srubu ubytovaná i jejich šestnáctiletá dcera Chloé. Zatímco Bastien přijíždí do Kanady jako dítě, hraje na svém Nintendo a dívá se s mladšími účastníky dovolené na animované seriály, Chloé už vykročila na cestu k dospělosti a nabízí se být na ní Bastienovou průvodkyní.

Nesmělý a stydlivý Bastien se ve světě, kde rodiče a děti tráví svůj čas takřka neustále odděleně, nechává kouzlem starší dívky stále více strhnout. Jejich rozvíjející se vztah se nejasně rozlévá mezi přátelstvím a láskou. Chloé je pro Bastiena starší sestrou i ženou, k níž se upíná jeho rodící se touha. Bere jej mezi své starší kamarády, se kterými Bastien poprvé okusí alkohol i cigarety, a podbízí se mu, aby jej vzápětí coby teprve chlapce zesměšnila. Pro Bastiena se stává jeho nejasný vztah k Chloé zdrojem bouřlivé směsice těžko pochopitelných emocí. Je to však hlavně Chloé, která se nedokáže popasovat se svojí odlišností a strachem, že nikam nezapadá. Základní dějová linie snímku tedy reprezentuje žánr, pro který se vži-

lo anglické označení „coming-of-age drama“ a můžeme se s ním setkat v literatuře, filmu i divadle. Ukazuje nesnadnou cestu ze světa dětí do světa dospělých, kterou si musí projít, nebo právě prochází, každý z nás.

Pro rodačku z québeckého Montrealu Charlotte Le Bon je *Falcon Lake* jejím scenáristickým a režijním debutem. Dříve se věnovala především hraní, když ztvárnila i jednu z rolí v Česku natáčeném *Anthropoidu* (2016), vyprávějícím o okolnostech atentátu na Reinharda Heydricha. *Falcon Lake* je adaptací grafického románu *Sestra (Une soeur)* Bastiena Vivèse, který také pochází z Québecu. Ostatně i Le Bon se svým filmem řadí mezi zajímavé québecké autory a autorky, kteří v posledních dekadách prorazili na filmových festivalech. V mnohém její snímek připomíná filmy Phillipa Lesage, jehož *Genesis* (2018) si také našla cestu do českých kin. Vymyká se však mysteriózními prvky, které ve filmu hrají významnou roli a mohou připomenout *Antologii města duchů* Denise Côtého.

Chloé je totiž posedlá příběhem o chlapci, který se údajně v jezeře utopil a jehož duch teď v okolí straší. Pro Bastiena, který kdysi při plavání utrpěl trauma, jsou temné vody jezera zdrojem nejhlubšího strachu. Náklonnost k Chloé jej však postupně donutí se stále více k jeho hladině přibližovat, když se svou kamarádkou spolupracuje na focení snímků zachycujících tajemného ducha. Dvojice si vytváří vlastní kreativní svět, do něhož můžeme vstoupit i díky skvělým výkonům hlavní herecké dvojice Josepha Engela a Sary Montpetit a kameře Kristofa Brandla, který zvolil pro natáčení snímku 16 mm film, jenž na plátně vytváří dojem sledování skutečných záběrů z dávne dovolené.

Falcon Lake upoutá svou upřímnou výpovědí o složitostech života na pomezí dvou světů – dětského a dospělého, fantastního a skutečného. Podle Le Bon je dospívání napínavým a občas značně hororovým zážitkem. A chyby, jichž se dopouštíme v našich prvních vztazích, mohou vyvolávat úsměvy nad jejich trapností i zcela fatální následky.

Jiří Kotouček

Film *Falcon Lake* je možné zhlédnout na platformách dafilms.cz a kviff.tv.

Zdroj obrázků a plakátu: www.artcamfilms.cz

Táborový receptář

Ilustrační fotografie je
z rodinného běhu tábora.

Táborový guláš aneb Když Asterix s Obelixem uloví kance...

Když máte na táboře šikovného Asterixe s Obelixem, kteří si cestou z pokladu loknou kouzelného nápoje a přinesou na závěrečnou hostinu kance, můžete použít tyto ingredience a táborníkům připravit voňavý kančí gulášek:

Suroviny:

9 kg masa z kance
sádlo
3 kg cibule
45 kuliček jalovce
20 kuliček černého pepře
20 kuliček nového koření
hrst bobkových listů
majoránka, oregano
1 lahev červeného vína
5 krajíců chleba
česnek dle libosti

Postupovat můžete třeba takto:

Nakrájíte si cibuli na kostičky a na sádle ji osmahnete téměř dozlatova. Vložíte nakrájené kančí maso, necháte ho zatáhnout a pak ho osolíte. Přidáte trošku vody, 45 kuliček jalovce, 20 kuliček černého pepře (ne moc, aby malé táborníky nepálila pusa), 20 kuliček nového koření a hrst bobkových listů (z Cézarova vavřínového věnce). Zalijete lahvi červeného vína a za občasného míchání a podlévání vodou vaříte a vaříte... Když je po několika hodinách masíčko pěkně měkké, nakrájíte nadrobno asi 5 krajíců chleba bez kůrky a vložíte je do guláše na zahuštění. Povaříte a na závěr ovoníte majoránkou a oreganem. Po odstavení přidáte česnek dle libosti.

Doporučují: Asterix a Obelix

z tábora pro mladší

Doporučuje:
babička Míla

z tábora rodinného

Kuskus

Podle „Kuchařky pro dceru“
od Jany Florentýny Zatloukalové

Suroviny na 4 porce:

250 g kuskusu
400 ml vroucí vody (popř. vývaru)
1 lžice olivového oleje
1 lžička soli
+ případně zelenina (mrkev, hrášek,
kukuřice – může být i mražená),
cibulka na osmahnutí, olej, sýr na posypání

Postup:

1. Kuskus nasypeme do kastrolu, osolíme, zalijeme olejem a promícháváme vidličkou, dokud se zrníčka rovnoměrně neobalí tukem.
2. Takto připravený kuskus zalijeme odměřenou vroucí vodou (popř. jemným vývarem), zakryjeme pokličkou a necháme ho 5 minut odpočinout.
3. Měkký kuskus načechráme a prohrábneme vidličkou.
4. Na táboře jsme ho připravovali s na skus změkklou osmaženou zeleninou (cibulka, hrášek, mrkev, kukuřice). Množství zeleniny záleží na chuti. Takto připravený kuskus je možné před podáváním posypat strouhaným sýrem.

z tábora pro starší

Doporučuje:
Magdalena Macáková

Ovocné kynuté knedlíky pro vegany

Suroviny na cca 15 ks:

250 g polohrubé mouky
10 g droždí
lžička cukru
130 ml rostlinného mléka
kus margarínu
špetka soli
jakékoliv ovoce – nejlépe chutná to,
které si sami nasbíráte ☺

Postup:

1. Do mouky uděláme důlek a přidáme rozdrobené droždí s cukrem a polovinou mléka. Necháme chvíli být, aby mohl vzejít kvásek.
2. Poté přidáme zbytek ingrediencí a na vále vypracujeme hladké těsto. To přendáme do mísy, zakryjeme utěrkou a necháme hodinu kynout.
3. Pak těsto rozválíme a rozkrájíme na čtverce. Naplníme ovocem, zabalíme a vytvarujeme knedlíky, které necháme ještě chvíli kynout na vále.
4. Ve vroucí vodě poté vaříme asi 8 minut.

Dobrou chuť!

Herní inspirace – Kde je moje prase? a Portréty

ZŽS ve Sněžném a Daňkovicích – Přespávačka

Valná hromada Bratra Kálefa v roce 2023

Konfirmační seniorátní pobyt 2021–2023

ZŽS v Horní Krupě – Kroužek Slunečnice

Stolní hra – Cesta do zaslíbené země

Filmová inspirace – Duch první lásky

Ze života sboru ve Velkém Meziříčí

Seniorátní setkání všech generací

Knižní inspirace pro malé i velké

Vánoční hry ve sborech (Anketa)

Rozhovor s Oskarem Maláčem

Setkání učitelů nedělních škol

Ze života sboru v Sázavě

Ze života sboru v Třebíči

Mezi smrky a sakurami

Táborový receptář

Asterix a Kálefáci

Rodinný tábor

Jarní brigáda

facebook.com/bratrkaléf

kalef.evangnet.cz

Zpravodaj pro práci s dětmi vydává Bratr Kálef, z.s.

adresa: Bratr Kálef, z.s., Vrchlického 1, Jihlava, 586 01 • IČ: 488 98 937

kalef@evangnet.cz • bankovní spojení: 2200424296/2010

grafický návrh a sazba: TFSoft, www.tfsoft.cz

tisk: Tiskárna Unipress, s.r.o., www.unipress-zr.cz • náklad: 200 kusů

